

sága fogadta, már magukban véve is elsőrangú kötelességévé teszik a város egész polgárságának, hogy tiltakozzon az újabban felmerült egyetem-szervezési tervek ellen. Lehetnek politikai kérdésekben szigorú válaszfalak az egyes pártok között, de ez a kérdés, az egyetem megcsonkításának terve,

csak abba a táborba sorozhatja Szeged város egész polgárságát, amely tiltakozik.

Ha nagy általánosságban el is ismerjük azt a tényt, hogy közjogi és közigazgatási vonatkozásban nem állanak kétoldali szerződésben az állammal szemben a közületek, mégis akarjuk hinni, hogy alapvető politikai ígéreteknek van hitelük és nem kormányok bukásán és miniszterek lemondásán fordulnak meg a politika alapvető kérdései.

Akarjuk hinni, hogy az ország második városának, a magyar alföld metropolisának tett politikai nyilatkozatok érvényben maradnak akkor is, ha a kormányzatban személyi változások állanak elő.

Csak a múlt század hozta meg annak a lehetőségét, hogy a fővárosi egyetem mellett a vidéki kultúra váraként

„A megállapodást a hatalom, de mi —

A lelkes tapssal fogadott beszéd után az ellenzéki pártok nevében dr. Pap Róbert szólalt fel.

— Mindenben magamévá teszem Hunyadi-Vass Gergely felszólalásának tartalmát és az előterjesztett határozati javaslatot a magam és a közgyűlés szabadelvű párti tagjai nevében elfogadom.

Ebben a kérdésben a törvényhatóság tagjai között eltérés nincs.

Valamennyien egyetértünk abban, hogy egyetemünk csorbitása súlyos csapást jelentene városunk érdekeire, de országos szempontból is helytelen, káros intézkedés lenne. Meg kell alapítani, hogy

a szegedi egyetem a kolozsvári egyetem inkorporációja,

amely több mint hatvan évvel ezelőtt létesült, mint az ország második egyeteme, amelynek multja, fényes multja van, olyan érdemeket szerzett, amelyek alapján joggal tarthat igényt arra, nagyobb joggal, mint az újabb vidéki egyetemek, hogy eddigi nagyszerű tevékenységét zavartalanul folytathassa. Ez az egyetem a magyar orvostudomány legkiválóbb tudósait produkálta a multban, akik mérhetetlen szolgálatot tettek az emberi élet és egészség védelmének, ami már magában bizonyítja, hogy elsőrendű országos érdek ezen egyetem orvosi fakultásának a létezése. De ugyanezt mondhatjuk az egyetem jelenlegi professzorairól is, akiket most

kórházi orvosokká kívánnak lefokozni, elvonván tőlük a tudományos buvázkodás lehetőségét.

— És bármennyire a közoktatásügyi miniszter ur látszik az előtérben fejszével a kezében, amellyel egyetemünkre rontani készül,

nem tartom lehetségesnek, hogy a tudós Hóman Bálint akaratával állunk szemben.

— Hóman Bálint, a történelemtudós, jól tudja, hogy egyik legerősebb érvünk a trianoni béke szörnyű igazságtalanságával szemben az, hogy évszázadokon át védelmeztük Európa kultúráját. Most nem sülyedhetünk Kelet-Európa államainak kultúrnívója alá. A miniszter ur „A magyar tudományosság jövője” címmel pár évvel ezelőtt tanulmányt írt, ebből idézem a következőket:

„Be kell vinnünk a köztudatba,

Modell női kalapok,

Velour Soleil nyu'ször minőségben minden színben

Filckalapok Knittelnél, Kárász u. 5.

már 4-50-től Alakításokat modellek után vállalunk

kiemelkedhessen Erdély központjában a Ferenc József Tudományegyetem is. Kettős feladata maradt a szegedi egyetemnek. Az egyik:

Erdély lelkét, Erdély kultúráját viszsztatukróztatni

mindaddig, míg ott új egyetemet nem emelhetünk, mert úgy érzem, hogy nem vitás, hogy álmunk teljesülése esetén ott már új egyetemet kell emelnünk; s a másik:

az Alföld lelkét és szellemét visszatukróztatni a tudomány prizmaín keresztül.

Szegénységünkben is kettős feladat jut tehát egy egyetemre, speciálisan a szegedire.

— Bizonyára a közgyűlés minden tagjának álláspontját juttatom kifejezésre, ha azt kívánom, hogy a nemzet e nagyjainak lelke hassa át a magyar politika vezető tényezőit, mikor a szegedi egyetem sorsáról döntenek.

— Lelkemből Széchenyi szava visszhangzik: „Elvész a nép, mely tudomány nélkül való”. Az ő szavaival fordulunk a kormányhoz az utolsó percekben, hogy változtassa meg szándékát és hagyja meg a Ferenc József Tudományegyetemet a maga teljes egészében.

halomra döntheti emlékezni fogunk“

hogy a tudomány művelése élet-szükséglete a nemzetnek,

a magyar fajnak s hogy igazi tudomány nagy anyagi áldozatok nélkül nem lehet. A tudományos célokra szükséges anyagi eszközöket elő kell teremtenünk“.

— Ha a miniszter ur ennyire nem tudja megvalósítani elveit és maga elé tűzött feladatát és mégis helyén marad, úgy elvűséget nem tőle fogunk tanulni.

— Hóman Bálint mondjon le! Nem hagyjuk lerombolni az egyetemet —

kiáltották kórusban a törvényhatósági bi-

A kormány terve nem jelent mást, mint numerus clausust — Szeged ellen

Lájer Dezső a szociáldemokrata párt részéről szólta a határozati javaslatához:

— Nemcsak az egész ország, hanem az egész kulturvilág megbotránkozását váltotta ki a csehek eljárása, amelyet a magyar kisebbséggel szemben elkövettek, — mondotta Lájer. Amit a szegedi egyetemmel szemben el akarnak követni, az is kulturbotrányra fog vezetni. Az előterjesztett javaslatot természetesen elfogadom. Nyitott kaput döngtet az, aki azért harcol, hogy a szegedi egyetem dolgában ne legyen véleménykülönbség, mert

ebben a kérdésben köztünk véleménykülönbség nem lehet. (Nagy taps.)

— A mai ifjúság elődeivel elhívték azt, hogy a numerus clausus és az Erger-Berger az, amivel a sorsukon lehet segíteni. A mai egyetemi ifjúság azonban felismerte már, hogy a sorsa szorosan összefügg a dolgozó munkásság sorsával és ha a dolgozók sorsa jobbra fordul, javul az egyetemi ifjúság sorsa is.

A kormány terve nem jelent mást, mint numerus clausust Szeged ellen

és az egész Délmagyarország ellen. De numerus clausust jelent a most tanuló egyetemi ifjúsággal szemben is.

Megragadta a figyelmünket az a proklamáció, amit Szentgyörgyi professzor tett. Ez a proklamáció, a harc proklamálása volt. Ezt a harcot, ezt az erőt hiába keresem a határozati javaslatban, nem találom benne. Ezért hiányosnak tartom az előterjesztést, bár ismétlem, elfogadom azt.

Felhívást kellene intézni a néphez, a környék lakosságához és meg kellene mozgatni az erőket a hatalommal szemben.

S ha tiltakozástól visszhangzik majd a város, meggondolja a kormány is, hogy azt a me-

Kályha és tűzhely kiállítás VARGA vasáruházban

Szíves tanácsok gazdaságos tüzelésre. Az összes típusok szakszerű bemutatása. Kállay A. (Hid) ucca.

zottság tagjai és a karzaton helyet foglaló egyetemi hallgatók.

A polgármester védelmébe vette a kultuszminisztert, mondván, hogy nem a kultuszminiszter, hanem „egészen más okok” kívánják az egyetem megcsonkítását.

— Mert ne higgye senki — folytatta Pap Róbert —, hogy az orvosi fakultás megszüntetésével be lesz fejezve a szegedi egyetem leépítése. Ez csak az első lépés.

Előbb-utóbb további leépítés következik.

— A kultúra legfelsőbb életformájában üveg-házi növény, mely csak akkor fejlődik, ha szeretettel ápolják és arannyal öntözik. Ez Klebelsberg mondása, de ő aztán tetteiben is hű maradt elveihez. Mi, jámbor vidékiek nem tudjuk megérteni, miként lehetséges az, hogy Budapest ötödik hidjára, a Boráros-téri hidra a kormány csak erre az évre 750.000 pengőt tudott előirányozni, míg a szegedi egyetem fenntartásához szükséges, aránylag csekélyebb összegre nem talál fedezetet. A főváros, szegény, persze rá van szorulva, mert ott kellenek a milliók a vásárpénztárra. Mi nem lehetünk bünbakjai annak, hogy a külföldi borházak, az albertfalvai építkezések nagy anyagi áldozatot kívántak.

— Mi nem ajándékba kaptuk az egyetemet, mi kétoldalu megállapodás alapján ellenértéket szolgáltatunk érte.

A megállapodást halomra döntheti a hatalom, de mi — emlékezni fogunk.

Dr. Pap Róbert beszédét nagy tapssal, lelkes helyesléssel fogadták a közgyűlés minden oldalán.

rényletet, amelyet az egyetem ellen tervezett, végrehajtsa-e?

Nagy taps fogadta Lájer beszédét a közgyűlés minden oldalán és a karzatról, ahol az egyetemi hallgatók gyülekeztek, lelkesen megéljenztek a szociáldemokraták szónokát.

Deák János, a gazdák szónoka azzal kezdte beszédét, hogy nem párt nevében beszél, hanem az alsóvárosi gazdák felfogását kívánja tolmácsolni.

— Nem röstellem bevallani, — mondta —, az eke szarvától jöttem ide a közgyűlésre, hogy tiltakozzam az egyetem megcsonkítása ellen. (Taps.)

Az egyetem kémiai intézetének falában van egy tábla, Klebelsberg emlékét hirdeti. Az a tábla felírása, hogy „Rólad beszélnek a kövek”. De mi tudjuk, hogy

azok a kövek nemcsak beszélnek, hanem vádolnak is,

súlyosan vádolják mindazokat, akik az egyetemünket szét akarják rombolni. (Lelkes taps.)

A kisczardák nevében végül bejelentette, hogy hozzájárul a határozati javaslat felterjesztéséhez.

Pick Jenő szólalt fel ezután.

— Soha nem éreztem magam olyan árván, mint akkor, midőn néhai kultuszminiszterünk koporsója után mentem — kezdte beszédét. En

intézet, iskolai fiárlányok, gyermek köftőkabátok, nagy választékban,

Cusztig Imre

Széchenyi tér 2. Tisza szálló mellett.